

Sygnatura akt VIII C 462/17

\$%\$VIII/C/462/17

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lipca 2017 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu VIII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Martyniec

Protokolant: Anna Hrydziuszko

po rozpoznaniu w dniu 3 lipca 2017 r. we Wrocławiu na rozprawie sprawy

z powództwa (...) Sp. z o.o. w S.

przeciwko B. M.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej B. M. na rzecz strony powodowej (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. kwotę 528,00 zł pięćset dwadzieścia osiem złotych) wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym a od 1 stycznia 2016 r. nie wyższymi niż odsetki maksymalne za opóźnienie, liczonymi od dnia 5 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty;

II. oddala dalej idące powództwo;

III. zasądza od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 536,79 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. nadaje wyrokowi zaocznemu w pkt I i III rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt VIII C 462/17

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 18.02.2016 r., wniesionym do Sądu Rejonowego w Lublinie, strona powodowa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanej B. M. kwoty 607,00 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od dnia 05.08.2015 r. do dnia zapłaty oraz kosztów sądowych w kwocie 30 zł i kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu strona powodowa wskazała, iż w dniu 05.07.2015 r., strona pozwana złożyła wniosek o pożyczkę za pośrednictwem formularza zamieszczonego na stronie internetowej powódki, którego celem było zawarcie umowy pożyczki. Po wygenerowaniu profilu klienta, powódka wysłała stronie pozwanej Umowę Ramową P. z wygenerowanym dla tej umowy numerem. Warunkiem potwierdzenia Umowy Ramowej P. było przelanie na rachunek powódki opłaty rejestracyjnej w wysokości wynikającej z tabeli opłat zamieszczonej na stronie internetowej powódki oraz wpisanie w tytule tego przelewu kodu potwierdzającego Umowę Ramową P., co też pozwana uczyniła w dniu 11.10.2013 r. W dniu 05.07.2015 r. w związku z zaakceptowaniem wniosku o udzielenie pożyczki oraz spełnieniem przez stronę pozwaną potwierdzenia woli zawarcia umowy, jakim było przelanie na rachunek powódki opłaty rejestracyjnej w wysokości wynikającej z tabeli opłat zamieszczonej na stronie internetowej powódki, strona powodowa dokonała przelewu pożyczki w kwocie 600.00 zł na rachunek bankowy strony pozwanej. Dzień spłaty pożyczki został określony na 04.08.2015 r., zaś całkowita kwota do spłaty wyniosła 795 zł. Strona powodowa wskazała, że wynikająca z powyższego

kwota 195 zł, stanowiąca koszty pożyczki składa się z następujących należności: opłaty administracyjnej w wysokości 191,04 zł, oprocentowania pożyczki, które wyniosło 3,96 zł. Strona powodowa podkreśliła, iż pomimo wysyłania monitów strona pozwana nie spłaciła zadłużenia. W związku z tym, że strona pozwana nie uregulowała zadłużenia, pełnomocnik powódki w dniu 30.12.2015 r. wystosował do strony pozwanej wezwanie do zapłaty, wysłane na adres zameldowania wskazany dobrowolnie przez pozwaną. Pismo to pozostało bez odpowiedzi. Na dzień złożenia pozwu zadłużenie strony pozwanej wyniosło 607 zł. W związku z tym, że strona pozwana do dnia złożenia pozwu nie zapłaciła powódce należnych jej kwot pozew był konieczny i uzasadniony.

Postanowieniem z dnia 03.03.2016 r. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny w związku z brakiem podstaw do wydania nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym przekazał sprawę do Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu.

Uzupełniając braki pozwu strona powodowa podtrzymała swoje żądanie. W uzasadnieniu wskazała, iż w dniu 5 lipca 2015 r. strona pozwana złożyła wniosek o przedłużenie terminu spłaty pożyczki, który został zaakceptowany przez powódkę. W związku z tym termin spłaty został ustalony na 4 sierpnia 2015 r., z kolei całkowita kwota pożyczki do spłaty wyniosła 795,00 zł. Pomimo wysłania 2 monitów w dniach 14 oraz 24 sierpnia 2015 r. strona pozwana nie spłaciła zadłużenia. W związku z faktem, że strona pozwana dokonała wpłaty w kwocie 252,00 zł na dzień złożenia pozwu zadłużenie strony pozwanej wyniosło łącznie 607,00 zł oraz dodatkowo stosownie do treści par. 14 Ramowej Umowy P., powódka uprawniona była do naliczania odsetek w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP.

Pozwana nie złożyła wyjaśnień ani nie zażądała przeprowadzenia rozprawy w jej nieobecności.

W dniu 21 września 2016 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu VIII Wydział Cywilny wydał wyrok zaoczny, w którym oddalił powództwo. W uzasadnieniu wskazał, że okoliczności faktyczne przytoczone przez powoda w pozwie wzbudziły wątpliwości Sądu. Podniósł, że przewidziane w art. 339 § 2 k.p.c. domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie strony faktycznej wyroku i nie obowiązuje w zakresie prawa materialnego. W ocenie Sądu ani zawarcie umowy przez strony ani też wysokość należności wskazywanej w pozwie nie została przez powoda wykazana. Żaden z wydruków przedłożonych przez stronę powodową nie został opatrzony podpisem stron, a kserokopie zestawień i przelewów nie zostały potwierdzone za zgodność z oryginałem przez reprezentującego powoda pełnomocnika profesjonalnego. Kserokopia czy też fotokopia dokumentu nie jest dowodem, jeśli nie została poświadczona za zgodność z oryginałem przez osobę do tego uprawnioną. Odmienne ujęcie tego zagadnienia prowadziłoby do obejścia przepisów o dowodzie z dokumentu. Tym samym, zdaniem Sądu, powód z żadnym zakresem nie wykazał, że strony umowę opisaną w pozwie zawarły oraz jakie uprawnienia przysługiwać miały powodowi a jakie zobowiązania przyjęła na siebie pozwana. Wykazując zasadność i wysokość należności, odsetek czy opłat dodatkowych (wynikających z „monitoringu” i windykacji) pełnomocnik powoda odwoływał się jedynie do faktu, iż zawierając oznaczonej treści umowę, pozwana zaakceptowała jej warunki, treści umowy natomiast nie wykazał.

Strona powodowa w dniu 23.11.2016 r. wniosła apelację od powyższego wyroku zaskarżając wyrok w całości i wnosząc o jego zmianę poprzez uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, w tym także za instancję odwoławczą ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Wyrokiem z dnia 14 marca 2017 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział II Cywilny Odwoławczy uchylił wyrok zaoczny i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu. W uzasadnieniu stwierdzono, iż apelacja strony powodowej zasługiwała na uwzględnienie w najdalej idącym zakresie. Podkreślono, iż Sąd Rejonowy, wydając zaskarżony wyrok zaoczny nie uwzględnił w należyty sposób treści art. 339 par. 2 k.p.c. Na gruncie okoliczności opisanych w hipotezie art. 339 par. 1 k.p.c. przyjmuje się za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Sposób w jaki sformułowany został przepis art. 339 par. 2 k.p.c. odwołuje się do procesu opartego na

zasadzie kontradiktoryjności. Oznacza to, że sąd cywilny nie bada na ogół w takim przypadku rzeczywistej treści stosunków prawnych łączących strony, poprzestając na ich twierdzeniach, co do ich wzajemnych relacji. Z tego powodu fakty przyznane, a nawet fakty niezaprzeczone przez drugą stronę, mogą być uznane za udowodnione. Zgodnie z powyższym, jeśli pozwany nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd akceptuje twierdzenia powoda przytoczone w pozwie. Sąd Okręgowy podkreślił, że domniemanie zgodności twierdzeń faktycznych powoda z prawdziwym stanem rzeczy ma szczególny charakter, bowiem bezczynność pozwanego jest tu, w pewnym sensie, przyznaniem okoliczności przytoczonych w pozwie. Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Okręgowy stwierdził, iż w niniejszej sprawie Sąd pierwszej instancji w ogóle zaniechał przeprowadzenia postępowania dowodowego, odmawiając przedłożonym przez stronę apelującą wydrukowi waloru dokumentu. Sąd ten dopuścił się naruszenia art. 233 par. 1 k.p.c. w zw. z art. 339 par. 2 k.p.c. poprzez brak ich oceny jako dowodów i ograniczył się w swoich rozważaniach prawnych do omówienia przyczyn, dla których uznał za zasadne odmówienie przedłożonym wydrukowi charakteru dokumentów w świetle przepisów k.p.c. W ocenie Sądu Okręgowego pogląd ten jest całkowicie nietrafny. W Kodeksie postępowania cywilnego, w istocie nie zawarto zamkniętego katalogu środków dowodowych, toteż dopuszczalne jest skorzystanie z każdego źródła informacji o faktach istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, jeśli tylko nie jest to sprzeczne z przepisami prawa. Na tej podstawie brak było jakichkolwiek przeszkód do uznania wydruków komputerowych za „inny środek dowodowy” na gruncie art. 308 k.p.c. i art. 309 k.p.c., gdyż wymieniony tam katalog ma charakter otwarty. Ich moc dowodową należy oceniać zgodnie z zasadami określonymi w art. 233 par.1 k.p.c. Sąd Okręgowy wskazał, że przy ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd Rejonowy w pierwszej kolejności przeprowadzi postępowanie dowodowe w sprawie, a następnie po dokonaniu stosownych ustaleń faktycznych oceni przedstawione dowodowy pod kątem wykazania przez stronę powodową dochodzonego roszczenia. W szczególności oceni czy strona powodowa, w świetle przedłożonych środków dowodowych, wykazała, że doszło do zawarcia umowy pożyczki pomiędzy nią, a pozwaną oraz czy kwota, której się domaga oraz odsetki od niej zostały ustalone w sposób prawidłowy. Dopiero po poczynieniu zaleconych ustaleń, Sąd Rejonowy dokona oceny całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego, wydając orzeczenie w przedmiocie żądania pozwu określonego przez stronę powodową wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania, w tym także o kosztach postępowania apelacyjnego.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy pozwana nadal nie złożyła żadnych wyjaśnień ani nie wniosła o rozpoznanie sprawy pod jej nieobecność.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

W dniu 11 października 2013 r. pozwana przelała na konto strony powodowej kwotę 0,01 zł wpisując w tytule przelewu: „Potwierdzam warunki Ramowej Umowy P. których (...) kod (...)”.

Dowód - potwierdzenie wykonania przelewu z dnia 11.10.2013 r. (k.26)

W dniu 1 czerwca 2015 r. strona powodowa dokonała przelewu pożyczki w wysokości 600,00 zł na rachunek bankowy pozwanej i wystawiła dokument elektroniczny Umowa pożyczki nr (...) (Potwierdzenie zawarcia umowy P.), stanowiący potwierdzenie zawarcia umowy pożyczki z dnia 1 czerwca 2015 r. na następujących warunkach:

- kwota pożyczki wypłacona pożyczkobiorcy: 600 zł,
- całkowita kwota pożyczki: 600 zł,
- opłata administracyjna: 176,04 zł,
- całkowity koszt pożyczki: 180 zł,
- całkowita kwota do zapłaty: 780 zł,
- roczna stopa oprocentowania pożyczki: 10%,

- termin spłaty pożyczki: 1 lipca 2015 r.,
- (...): 2333,95%,
- odsetki w stosunku dziennym: 0,13 zł.

W załączniku do niniejszej umowy pozwana otrzymała na twardym nośniku Ramową Umowę Pożyczki nr (...) (w formie pliku (...) możliwego do zapisania w systemie komputerowym pożyczkobiorcy), a zapisy tej ramowej umowy pożyczki miały zastosowanie do niniejszej umowy pożyczki, w tym w szczególności w zakresie zasad i terminu spłaty pożyczki, w tym kolejności zaliczania wpłat na poczet należności pożyczkodawcy oraz rocznej stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, warunków jej zmiany oraz innych opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu, a także skutków braku płatności. Opłaty związane z nieterminową spłatą udzielonej pożyczki, koszty monitów oraz innych kosztów określała Tabela Opłat stanowiąca załącznik do Ramowej Umowy P..

Zgodnie z zapisami ramowej Umowy Pożyczki (...) nr (...) odsetki za czas opóźnienia naliczane miały być w wysokości odsetek maksymalnych określonych w art. 359 § 2(1) Kodeksu cywilnego, tj. czterokrotnej wysokości kredytu lombardowego NBP (§ 14 pkt 2).

Dowód - ramowa umowa pożyczki (...) (k.21)

- umowa pożyczki nr (...) (k.25)
- potwierdzenie wykonania przelewu z dnia 01.06.2015 r. (k.27)

Pozwana dokonała wpłaty w kwocie 252,00 zł.

(bezsporne)

Sąd zważył co następuje

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

Zgodnie z przepisem art. 339 k.p.c. jeżeli pozwany nie stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny (§1); w tym wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa (§ 2). Przewidziane w art. 339 § 2 k.p.c. domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie strony faktycznej wyroku i nie obowiązuje w zakresie prawa materialnego. Domniemanie to zastępuje jedynie postępowanie dowodowe i to tylko wówczas, gdy twierdzenia powoda nie budzą uzasadnionych wątpliwości (por. uzasadnienie orz. SN z dnia 18 lutego 1972 roku, III CRN 539/71, OSNCP 1972, z. 7-8, poz. 150). Wobec więc tego, że działanie art. 339 § 2 k.p.c. nie rozciąga się na dziedzinę prawa materialnego, obowiązkiem sądu rozpoznającego sprawę w warunkach zaoczności jest rozważenie, czy w świetle przepisów prawa materialnego twierdzenie strony powodowej uzasadniają uwzględnienie żądania (por. wyrok SN z 31 marca 1999 roku, I CKU 176/97, Prokuratura i Prawo 1999/30 oraz wyrok SN z 6 czerwca 1997 roku, I CKU 87/97, Prokuratura i Prawo 1997/10/44).

Według art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd wykonując zalecenia zawarte w wyroku Sądu Okręgowego uznał przedstawione przez stronę powodową dowody za inne środki dowodowe niebędące dokumentami i dopuścił dowody z przedstawionych przez stronę powodową wydruków na okoliczności ich treści. Ze względu na fakt, że czynności między stronami były podejmowane w formie elektronicznej strona powodowa nie dysponowała innymi

środkami dowodowymi poza tymi, które przedłożyła. Pozwana, prawidłowo zawiadomiona o terminie rozprawy, nie zakwestionowała w żaden sposób przedstawionych dowodów ani okoliczności z nich wynikających. Mając to na uwadze Sąd, stosownie do treści art. 339 § 2 k.p.c., uznał za prawdziwe twierdzenia strony powodowej wynikające z przedłożonych wydruków.

W oparciu o to Sąd przyjął, że między stronami doszło w dniu 1 czerwca 2015 r. do zawarcia umowy pożyczki, na mocy której pozwana otrzymała kwotę 600 zł, którą zobowiązana była spłacić do dnia 1 lipca 2015 r. powiększoną o opłatę administracyjną w kwocie 176,04 zł i oprocentowanie w wysokości 10%, tj. 3,96 zł, a w przypadku opóźnienia w płatności strona powodowa była uprawniona do naliczania odsetek w wysokości odsetek maksymalnych.

Mając powyższe na uwadze i oceniając żądanie w świetle przepisów prawa materialnego, Sąd uwzględnił żądanie do kwoty 528,00 zł (780 zł pomniejszone o wpłaty w kwocie 252 zł). W ocenie Sądu strona powodowa nie wykazała ani też nie przytoczyła twierdzeń na okoliczność istnienia po stronie pozwanej zobowiązania do zapłaty większej kwoty. Z twierdzeń pozwu wynikało, że pozwana złożyła wniosek o przedłużenie terminu spłaty pożyczki, który został zaakceptowany przez pożyczkodawcę, w rezultacie czego termin spłaty pożyczki został ustalony na 4 sierpnia 2015 r., zaś całkowita kwota do spłaty wyniosła 795 zł. Strona powodowa nie wskazała przy tym jakie należności (z jakiego tytułu i w jakiej wysokości) spowodowały powiększenie kwoty do spłaty do wysokości 795 zł. Nie powołała również żadnych dowodów, które wykazałyby ten wzrost. Nie koresponduje z tą kwotą (795 zł) również kwota żądana w pozwie, bowiem po odjęciu wpłat (252 zł) pozostaje kwota 543 zł. Strona powodowa nie przytoczyła też żadnych twierdzeń uzasadniających zasądzenie kwoty 607 zł. Złożyła do akt wydruk z 5 listopada 2015 r. (k. 29), wskazujący daty, rodzaje opłat (za SMS, za E-mail, za wezwanie do zapłaty) i ich wysokość, jednak nie wiadomo co ten wydruk obrazuje, a ponadto wysokość długu widoczna na tym wydruku nie odpowiada żądaniu pozwu (615,54 zł). Uwzględniając powyższe i opierając się na twierdzeniach pozwu Sąd nie znalazł podstaw do zasądzenia kwoty wyższej niż 528 zł.

Stosownie zaś do treści art. 481 § 1 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2016 r. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych. Jednakże gdy wierzyciel jest oprocentowana według stopy wyższej, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy (§2). Maksymalna wysokość odsetek za opóźnienie nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie (odsetki maksymalne za opóźnienie) (§ 2¹). Jeżeli wysokość odsetek za opóźnienie przekracza wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie, należą się odsetki maksymalne za opóźnienie (§2²). Sąd dokonując oceny żądania strony powodowej przez pryzmat prawa materialnego doszedł do przekonania, iż nie zasługuje ono również na uwzględnienie w całości co do wysokości odsetek. Jak wynika z przytoczonego przepisu art. 481 k.c. strony uprawnione są do zastrzegania w treści czynności prawnej prawa do domagania się odsetek za opóźnienie w wysokości wyższej niż ustawowe. Jednakże ustawodawca określił maksymalną ich wysokość, wskazując, iż ich wysokość – do końca grudnia 2015 r. - nie mogła przekraczać czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w skali roku, a od 1 stycznia 2016 r. – dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie określonych w art. 481 § 2 k.c. Podkreślić przy tym należy, iż przepis ten nie wprowadza jedynie zakazu zastrzegania odsetek wyższych, niż maksymalne za opóźnienie, ale przede wszystkim chodzi w nim o zakaz pobierania odsetek wyższych niż w nim wskazanych. W konsekwencji dla określenia wysokości stopy procentowej odsetek miarodajny jest okres za jaki mają być naliczone, nie zaś chwila zawarcia umowy. Za taką interpretacją tego przepisu przemawia nie tylko wykładania literalna, ale również funkcjonalna. Wskazać bowiem należy, iż przepis ten został wprowadzony w celu zapobieżenia obciążania dłużnika odsetkami w wysokości oderwanej od panujących aktualnie warunków gospodarczych i ekonomicznych. Z powyższych względów, wysokość odsetek umownych została ograniczona do odsetek maksymalnych za opóźnienie, a żądanie strony powodowej dotyczące zasądzenia odsetek umownych bez ograniczenia podlegało oddaleniu.

Orzeczenie o kosztach procesu Sąd oparł o przepis art. 100 k.p.c., zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczącej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu. Koszty procesu wyniosły łącznie 617 zł. Na kwotę tę składała się opłata od pozwu w wysokości 60 zł, opłata od apelacji 180 zł, 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz wynagrodzenie pełnomocnika w łącznej wysokości 360 zł. Jednak ze względu na fakt, iż strona powodowa wygrała sprawę w 87% Sąd zasądził od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 536,79 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W tym stanie rzeczy, o kosztach postępowania należało orzec, jak w punkcie III wyroku.

Mając na uwadze, iż wydany wyrok jest wyrokiem zaocznym, Sąd w punkcie IV wyroku, na podstawie art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c. nadał mu w punkcie I i III rygor natychmiastowej wykonalności.